

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 24. februar 2017
Kontor: Sikkerhedskontoret
Sagsbeh: Niels Dam Dengsøe Petersen
Sagsnr.: 2017-0035-0395
Dok.: 2180093

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AA og
AB (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg den 2.
marts 2017**

Samrådsspørgsmål AA:

"Hvad agter den danske regering at foretage sig som reaktion på dommen i Tele2-Watson sagen ved EU-domstolen?"

Samrådsspørgsmål AB:

"Vil ministeren suspendere den logning, der finder sted med hjemmel i den danske logningsbekendtgørelse, indtil lovgivningen er ændret, så lovgivningen ikke er i strid med grundlæggende menneskerettigheder"

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Rune Lund (EL).

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet.

Temaet for samrådet her i dag er logning. Jeg er blevet stillet 2 samrådsspørgsmål, som begge udspringer af den dom, som EU-Domstolen afsagde kort før jul om de svenske og britiske logningsregler i den såkaldte Tele2-sag.

[Hvad er logning?]

Selvom der de senere år er talt meget om logning – eller måske netop derfor – vil jeg gerne starte med at lige at rekapitulere, hvad logning er, og hvad logning ikke er.

Logning drejer sig om at stille nogle krav til teleudbydere om opbevaring af oplysninger om deres kunders tele- og internettrafik. Det er navnlig oplysninger om, hvem der kommunikerede med hvem, samt hvor og hvornår kommunikationen fandt sted.

Logning angår derimod ikke indholdet i en kommunikation, f.eks. hvad der bliver sagt i en telefonsamtale, eller hvad der bliver skrevet i en SMS-besked.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at hverken politiet eller PET har direkte adgang til loggede oplysninger. Oplysningerne befinder sig hos de danske teleselskaber.

Hvis politiet eller PET skal have adgang til konkrete oplysninger, skal de anmode om det efter retsplejelovens regler. Det betyder bl.a., at der skal indhentes en retskendelse, og at de kun kan få adgang til de specifikke oplysninger, som kendelsen omfatter.

Det er således ikke muligt for politiet og PET løbende at sidde og følge med i, hvem vi taler med, eller hvor vi befinder os.

[EU-Domstolens dom af 21. december 2016]

Med den indledning vil jeg nu vende mig mod det første samrådsspørgsmål: Hvad vil regeringen foretage sig i lyset af Tele2-dommen, der blev afsagt lige før jul?

Jeg skal starte med at understrege, at vi ikke er færdige med at analysere konsekvenserne af dommen i Tele2-sagen for de danske logningsregler.

Der er dog to centrale konklusioner i EU-domstolens dom, som ligger fast allerede på nuværende tidspunkt.

For det første: Ifølge dommen er EU-retten til hinder for en såkaldt ”generel og udifferentieret” logning af alle oplysninger. Det vil med andre ord sige, at regler om logning ikke må omfatte alle teleselskabernes kunder til enhver tid.

For det andet: Ifølge dommen er EU-retten ikke til hinder for såkaldt ”målrettet” logning af oplysninger med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet eller en fare mod den offentlige sikkerhed.

[Dommens betydning for dansk ret]

De danske regler om logning indebærer i dag, at teleudbyderne skal logge oplysninger om alle deres kunder.

Med visse variationer er det, når vi taler teleoplysninger, også tilfældet i de øvrige EU-lande, der har regler om logning.

Dommen i Tele2-sagen rejser derfor en væsentlig problemstilling i forhold til den måde logningsreglerne i EU-landene er skruet sammen på i dag.

Den problemstilling skal der selvfølgelig findes en løsning på, ikke bare i Danmark, men også i de øvrige berørte lande.

Det skal efter regeringens opfattelse være en løsning, der ”målretter” logningen, og som samtidigt sikrer, at politiet i videst muligt omfang har adgang til de loggede oplysninger, som de har brug for i konkrete efterforskninger.

EU-domstolen har ikke taget præcis stilling til, hvordan ”målrettede” regler om logning kan se ud.

Derfor er både vi her i Danmark, vores kollegaer i de øvrige EU-lande samt EU-kommissionen i gang med at overveje, hvordan logningsreglerne bør indrettes fremadrettet.

EU-kommissionen har bl.a. for nyligt tilkendegivet, at man vil udarbejde retningslinjer for, hvordan regler om logning fremadrettet kan konstrueres.

Justitsministeriet og Rigspolitiet har desuden – sideløbende med EU-processen – indledt drøftelser med telesekskaberne om de tekniske muligheder for at målrette logningsreglerne. Den viden skal vi selvfølgelig også

have, før vi kan tage stilling til, hvordan vi skal tilpasse logningsreglerne.

Derfor er det bedste svar jeg på nuværende tidspunkt kan give på, hvad regeringen vil foretage sig i lyset af dommen, ret overordnet:

Vi kommer til at lave nogle tilpasninger af logningsreglerne, således at de ikke længere omfatter alle teleselskabernes kunder, men det er for tidligt at sige, hvordan sådanne ”målrettede” logningsregler nærmere kommer til at se ud.

Jeg vil dog allerede nu gerne understrege, at det er regeringen magtpåliggende, at politiet og PET har de efterforskningsredskaber, der skal til for at beskytte os.

Logning har i et årti været et centralt efterforskningsredskab i kampen mod alvorlig kriminalitet og terror. Og regeringen vil derfor sikre, at politiet og PET fortsat har adgang til loggede oplysninger i videst muligt omfang.

Jeg skal i den forbindelse også understrege, at regeringsgrundlagets forudsætning om, at kommende regler

om logning også skal omfatte oplysninger om internettrafik, ikke er ændret.

Dommen i Tele2-sagen er således ikke til hinder for, at der indføres regler om logning af internettrafik, så længe disse regler også er målrettede.

[Suspension af reglerne]

Det bringer mig videre til det andet samrådsspørgsmål: Vil regeringen suspendere reglerne om logning her og nu?

Til det spørgsmål kan jeg heldigvis give et klart svar:

Nej.

Vi kommer ikke til at suspendere eller ophæve de gældende logningsregler, uden at vi har et nyt system på plads. Det er loggede oplysninger simpelthen for vigtige til.

Indhentelse af loggede oplysninger er således en fast og velafprøvet del af politiets daglige arbejde med at bekæmpe alvorlig kriminalitet og beskytte os.

Bare for at tage et konkret eksempel, var det noget af det første, som politiet gjorde i forbindelse med angrebet på Krudttønden den 14. februar 2015.

Og vi kan altså ikke få et nyt logningssystem på plads fra dag til dag.

Det skyldes som nævnt bl.a., at vi i samråd med de andre EU-lande og EU-kommissionen stadig er ved at afklare, hvordan nye logningsregler juridisk kan skrues sammen.

Og så skyldes det, at vi skal sikre, at et nyt målrettet logningssystem også rent teknisk kan hænge sammen ude hos teleselskaberne. Det kræver selvfølgelig nogle undersøgelser.

Og så må vi i øvrigt forvente, at telebranchen skal have noget tid til systemtilpasning og opsætning af nyt udstyr.

Det er derfor vores opfattelse, at både vi – og de andre medlemsstater – nødvendigvis må have en vis tid til at tilpasse logningsreglerne i lyset af dommen.

Jeg kan i den forbindelse i øvrigt nævne, at det – så vidt vi ved – kun er i Sverige, der jo som bekendt forelagde sagen for EU-Domstolen, at logningspligten er blevet suspenderet i forhold til teleselskabet Tele2 som følge af dommen.

De andre EU-lande har således – efter det vi har fået oplyst – ikke suspenderet deres logningsregler, mens der arbejdes på en afklaring af mulighederne for at tilpasse systemerne.

Jeg vil for god ordens skyld også nævne, at hverken Danmark eller de andre EU-lande er blevet mødt med et krav fra EU-kommissionen om at suspendere de nationale regler.

Tværtimod har Kommissionen tilkendegivet at ville arbejde konstruktivt for at finde løsninger i samråd med medlemsstaterne. Kommission er således som sagt bl.a. ved at udarbejde et sæt af retningslinjer for, hvordan regler om logning fremadrettet kan skrues sammen.

[Om den fremadrettede proces]

Hvis jeg så skal opsummere og sige lidt om den fremadrettede proces:

Det, vi ser ind i, er, at vi hurtigst muligt skal have afklaret mulighederne for at tilpasse de danske logningsregler i lyset af dommen i Tele2-sagen.

Derefter skal Folketinget tage stilling til et forslag om revision af logningsreglerne, der tager højde for dommen.

Regeringen agter i den forbindelse som nævnt samtidigt at foreslå, at logningsreglerne udvides til at omfatte oplysninger om internettrafik. For den teknologiske udvikling går fortsat kun i en retning: fra traditionel telefoni til internetbaseret kommunikation – og det udhuler de gældende logningsregler.

Det lovforslag forventer vi at kunne være klar til at fremsætte i næste samling.

[Afrunding]

Til sidst vil jeg igen gerne understrege, at logning i et årti har været et centralt efterforskningsredskab for politiet og PET i kampen mod alvorlig kriminalitet og terror.

Det er afgørende for regeringen i den kommende proces at sikre, at det også vil være tilfældet i fremtiden.

Tak for ordet.